

обезоружи“. Какво трѣбва да отстъпимъ на Ромъния и какво разбира тя подъ поправка на границата, никой не опредѣля. Не казва даже и Ромъния, нейнитѣ искания били толкова нищожни, че не заслужавало даже да се говори. Може ли Ромъния да претендира на нѣщо повече, когато „съ нищо не го е заслужила?“ Обаче, тази *petite note* още не е готова. Предъ чужденцитѣ тезата е добре поставена: „Една скромна поправка на границата“. Ромъния не е жадна за земя, поради което и не бърза. Въ сжщностъ, Ромъния е искала да види крайния резултатъ отъ предстоящата акция на нашата армия, която бѣше вече молепсана отъ холерата.

Русия, която схващаше колко сериозенъ е въпросътъ, настояваше да се свърши той веднага. Тя разбираше, че по-късно той ще бжде изпрѣченъ съ всичкото негово влияние върху цѣлата балканска проблема. Съветътъ на Сазонова да удовлетвори Ромъния, нашето правителство срѣщна съ решителенъ отказъ: „България не може да даде на Ромъния българска земя и Сазоновъ не трѣбва да споменава за ректификация на границата, понеже ще насърдчи Ромъния и ще запали новъ огънь на балканитѣ“. (№-ра 1889 и 1907 отъ 22 и 23 октомврий). Опаснитѣ перспективи, които сочи българското правителство, не смуцаватъ Русия, която вижда, че опасността за мира е по-голъма отъ неудовлетворяването на Ромъния; натискътъ върху България за отстъпки продължава.

„Сазоновъ е много недоволенъ, че не се съгласяваме на никакви отстъпки на Ромъния. „Когато вие добивате, казва той, една България по-голъма отъ С.-Стефанска, трѣбва да правите отстъпка. Настоявамъ да се споразумеете по между си, за да не се мѣсятъ въ работитѣ други държави“. Телеграма отъ петербургската легация, №-ра 662, 24 ноемврий, 671, 26 октомврий; сжщо № 682 отъ 29 октомврий.

Ромънското правителство не се обръща направо къмъ насъ, но къмъ края на октомврий то представя на Русия своитѣ искания: „България да му отстъпи отъ Тутраканъ до Силистра“. Нашето правителство остава непримиримо; — не отстъпва нищо и моли Русия да не приема посрѣдничеството, което Ромъния иска между насъ и нея. Отхвърлянето на посрѣдничеството съвпада съ интереситѣ на Ромъния, която започва да отлага разчистването на въпроса. Затягането на войната, недоразуменията, възникнали между съюзницитѣ, предвещаваха за Ромъния една много по-голъма печалба. Една отъ своитѣ цели — да се прояви предъ Европа българската неотстъпчивостъ — Ромъния вече постигна; тя можеше да се скрие за известно време.

Нашето правителство предположи, че това мълчание на Ромъния се дължи на смутъ, на известно колебание и на 3 ноемврий телеграфира (№ 2012) на букурещкия ни представителъ: „Пазете да давате на ромънцитѣ надежда за каквато и да било ректификация“, а нѣколко дни по-късно дава наставления на пълномощния ни министъръ въ Петербургъ (№ 2094) да застъпи сжщото гледище предъ императора въ ауденцията, която му предстои“. При всичко, че нашето правителство е считало, че за него друго разрешение на въпроса не е могло да има, обезпокоено отъ мълчанието на Ромъния, то е изпратило въ Букурещъ д-ръ Даневъ за обяснение. Подъ влиянието, навѣрно, на нашитѣ неуспѣхи при Чаталджа, царътъ предлага на правителството да се споразумее съ Ромъния. Правителството, за което волята на царя е била политическо решение, решава сжщо веднага да изпрати делегатъ въ Букурещъ, но неочаквано то получава отъ нашия петербургски пълномощенъ м-ръ едно съобщение, пълно съ наивенъ, старчески оптимизъмъ — именно, че по-голъмиятъ царь (императорътъ) сжщо сподѣлялъ възгледа на нашето правителство да не бждемъ много широки спрямо Ромъния. „Пледирахъ предъ императора нашето гледище да дадемъ гаранции на Ромъния, но никаква територия. Императорътъ се съгласи на това много подчертано настояване и на лицето му блесна една знаменна усмивка, когато му казахъ, че ромънитѣ трѣбва да скжпятъ нашата дружелюбностъ...“ и т. н. (12.XI № 737).